

Irene Solà

Énekelek, s táncot jár a hegy

Katalánból fordította
NEMES KRISZTINA

A fordító a Magyar Műfordítók Egyesületének tagja.

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Irene Solà: *Canto jo i la muntanya balla*
Editorial Anagrama S.A., Barcelona, 2019

A fordítás a Ramon Llull Intézet támogatásával készült.

CANTO JO I LA MUNTANYA BALLA © Irene Solà, 2019
c/o Indent Literary Agency
Originally published by Editorial Anagrama S.A.
Hungarian translation © Nemes Krisztina, 2021

A VILLÁM

A hasunk majd szétrepedt, annyira tele volt, mire ideértünk. Szinte fájt. Sok fekete has, tele hideg fekete vízzel, villámlással és mennydörgéssel. A tenger felől és más hegyek felől, és isten tudja, még hány helyről jöttünk, s mi mindent láttunk. Súroltuk a hegycsúcsok szikláit, mintha sót pergettünk volna rájuk, hogy ott még a gaz se nőjön. Színt választottunk mezőknek, hegygerincnek, csillogó folyónak és az ég felé forduló tekinteteknek. A vadállatok, amikor megpillantottak bennünket, bemenekültek az odúikba, behúzták a nyakukat, és orrukat a levegőbe emelve szimatolták a közeledő, nedves földszagot. Mindent betakartunk, mint egy jó dunna. A tölgyeket, a bükköket, a nyírfákat és a fenyőket. Csitt. És minden elcsendesedett, mert komor mennyezetként borultunk fölējük, s kimondtuk az ítéletet a nyugalom és a száraz, meleg boldogság fölött...

Miután megérkeztünk, s túl voltunk a néma csenden, a nagy nyomáson, és a langyos levegőt is a völgybe szorítottuk, kieresztettük az első villámot. Hatalmasat csattant. Megnyugvást hozott. A házaikba csavarodott csigák egyre csak remegtek egyszemélyes óvóhelyeiken, hisz nekik nincs istenük, nincs kihez imádkozzanak, de tudták, hogy ha nem fulladnak meg, akkor újra előbújhatnak, és beszívhatják a nedves földszagot, mert megváltásuk ideje elérkezett. És akkor lezúditottuk a vizet hatalmas cseppekben, mintha

pénzdarabok potyogtak volna a földre, a füvekre és a kövekre, s a fülsiketítő mennydörgés ott visszhangzott minden vadállat mellkasüregében. Az ember ekkor azt mondta, hogy *a rosseb egye meg*. Hangosan mondta, mert ha valaki egyedül van, akkor nem kell magában tartani a gondolatait. Hogy a rosseb egye meg, te szerencsétlen, hagytad, hogy a szabadban érjen a vihar. Mi csak kacagtunk, hahahaha és eláztattuk a fejét, s a víz lecsorgott, bele az inge nyakába, aztán végig a vállán, a lapockáján, s ezek a mi cseppecskéink jéghidegek voltak, és rosszkedvet hoztak.

Az ember ott lakott a közelben, valahol félúton a hegytető és a folyó között, amelynek hideg vize a hegy lábánál, a fák árnyékában futott. Két tehenet hagyott otthon, néhány disznót, egypár tyúkot meg egy kutyát, két kóbor macskát és egy feleséget két kisgyerekekkel, meg egy öreget. Domènec volt a neve. Csoda szép kertje volt a hegyoldalban, meg rosszul megmunkált földjei a folyó partján, mert a kertet az öreg művelte, Domènec délceg tartású édesapja, ő meg a folyóparti földeken dolgozott. Domènec azért jött át ide, a hegynek erre az oldalára, hogy kipróbálja a verseit. Hogy érezze, milyen ízűek, hogyan hangzanak, mert ha valaki egyedül van, akkor nem kell magában mormolnia a verseket. Azon a délutánon, amikor kiment megnézni az állatokat, talált egy marokra való sötét trombitagombát is, pedig olyantájt még nem is szokott előbújni, és az övébe túrt ingébe tette. A csecsemő bömbölt, amikor kilépett a házból, s az asszony panaszos, könnyörgő hangon szólt utána, „Domènec”, de ő csak ment tovább. Nehéz verset írni és észrevenni a minden dolgok mélyén ott rejtőző szépséget, ha a gyerekek visítva bömbölnek, mint a szopós malac, amikor

lebökik, az embernek gyorsabban ver tőle a szíve, még akkor is, ha nem akarja. És ki akart menni a hegyre, hogy megnézze a teheneket. Fel kellett mennie megnézni a teheneket. Mit ért Sió a tehenekhez? Semmit. A borjú panaszosan böögött, múúúúúú, múúúúúúúú. Sió semmit se tud a tehenekről. Aztán megint felkiáltott, *a rosseb egye meg*, mert gyorsak voltunk, de még mennyire gyorsak, kiszámíthatatlanok, cselesek, és a markunkba került. *A rosseb egye meg*, mert a borjú farka beleakadt egy szögesdrótkötegbe. A szögesdrótok valahogy összegubancolódtak két fa között, és ahogy a borjú szabadulni igyekezett, a drót egyre jobban összevagdosta a két hátsó lábát, s a mocskos sebekből folyt a vér. Egyre csak böögött, múúúúúúúú, múúúúúúúú, de a farkát sehogy se tudta kiszabadítani a két fa közül, az anyja meg nyugtalanul álldogált mellette. Domènec elindult a jószág felé a sűrű záporban. Jó erős lábai voltak, eleget járt föl a hegyre, hogy szívjon egy kis hegyi levegőt, ha a gyerekek túl hangosan bömböltek vagy túlságosan az agyára mentek. És nemcsak ők, hanem a szántás, az öreg némasága, meg minden egyes szó, amit az asszony kiejtett a száján, az asszony, akit Siónak hívtak, és camprodoni lány volt, hagyta, hogy rászédjék, mert feljött ide egyedül a hegyekbe egy férfihoz, aki mindig elszökött, meg egy öreghez, aki sosem szólalt meg. Pedig Domènec néha szerette Siót, igen erősen szerette még. De nem bírta elviselni az otthonát, a jó hétszentségit, a pokolba vele. Több idő kellene az embereknek, hogy megismerhessék egymást, még mielőtt összeházasodnának. Több idő kéne, hogy éljenek, még mielőtt gyereket csinálnak. Néha még most is elkapta az asszony derekát, és jól megpörgette, mint amikor csak udvarolt

neki, mert Sió, te jóisten, micsoda combjai vannak! Letette a földre a gombákat. A borjú panaszosan bőgött. Domènec odaért hozzá, és feléje nyújtotta a kezét. Csak szép lassan. Mély, nyugtató hangon beszélt a jószághoz. Jól van, jól van. A tehén bizalmatlanul figyelte, mit csinál. Domènec hajából csöpögött a víz. Ha hazaér, majd vizet kell melegíteni, hogy kimossa magából az esőt és a hideget. A szögesdrótokat nézte, amik összekaristolták a szabadulni igyekvő állat lábait. Erősen megmarkolta a borjú farkát, előhúzta a kését, és gyakorlott mozdulattal elvágta az összegubancolódot szőrt. S akkor kieresztették a második villámot. Gyors volt, mint egy kígyó. Haragos. Széttért, mint egy pókháló. A villámok arra mennek, amerre nekik tetszik, mint a víz, a lavinák, az apró rovarok, meg a szarkák, akiknek mindenben megakad a szemük, ami szép és csillog. A kés, amint kikerült Domènec zsebéből, úgy csillogott, mint egy kincs, mint egy drágakő, mint egy maroknyi pénz. Az élesre fent fémpengén láttuk visszatükröződni az arcunkat. Mintha az ember tárt karokkal várt volna bennünket. A villámok oda csapnak le, ahova akarnak. És a második villám Domènec fejébe csapott. Mélyre, nagyon mélyre hatolt, egészen le a szívéig. S a szeme előtt elsötétedett, szénfeketére égett a világ. Az ember lerogyott a földre, a fűtől zöldellő mező arca odasimult az övéhez, és a szabadon hulló, boldog víz ezer patakja becsorgott az inge ujjába, a derékszíja alá, a gatyájába, a zoknijába, azt kutatva, hol talál még száraz bőrt. Aztán az ember meghalt. A tehén rémülten menekült, és nyomában ott futott a borjú.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt., 2021-ben
Felelős vezető György Géza vezérigazgató

Kontrollszerkesztő Bakucz Dóra
Felelős szerkesztő Rostás Eni
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter
Korrektor Hradeczky Moni
Műszaki vezető Takács Klári
A borítót Farkas Anna,
a kötetet Pintér József tervezte
Kiadványszám 9103
Plantin betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 3392 0